

Klasse med de juridiske Embedsmænd, hvilket jo er blevet omtalt som ønskeligt fra flere Sider. Jeg skal ikke indlade mig paa Spørgsmaalet om Lønningernes Størrelse, navnlig med Hensyn til hvad der er blevet fremsæt om, at en Præst, der boede paa Landet, som en Følge deraf skulde have større Løn for hans Børns Opdragelses Skyld. Jeg vil dertil kun sige: Det forundrer mig noget at høre en saadan Udtalelse, fordi man virkelig maa gaa ud fra, at Præstebørn have den dygtigste Lærer i deres egen Fader. Men dernæst have vi mange juridiske Embedsmænd, som ogsaa ere tvungne til at lade deres Børn ty til andre Pladser end det Sted, hvor de ere ansatte. Derfor tror jeg ikke, at saadanne Udtalelser kunne komme i Betragtning her. Jeg skal forøvrigt ikke udtale mig videre her; thi jeg tror, det er usødvendigt. Alle de andre Ting høre snarere ind under 2den Behandling. Jeg veed ikke, om flere Talere ere indtegnede, men jeg skal af Hensyn til den ærede Formands Bemærkning slutte her.

Nøhr: Jeg har forlangt Ordet paa Grund af Udtalelser, der falbt her igaar. Det er ikke min Hensigt at ville indlade mig enten paa Principspørgsmaalet i Loven eller paa Tiendeafløsningen. Jeg vil nærmest omtale et enkelt Punkt, der blev særlig berørt og betonet, nemlig af det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds (Lund). Den Fremstilling, som blev given med Hensyn til den Gaard, der skulde tillægges Præsteembedet, kunde jeg tildels undskylde. Det er sikkert nok, at det var Sagkundskaben, der talte; men man ser jo saa ofte, at naar Sagkundskaben kommer frem, saa er det gjerne Lønningssagenet, som den retter sine Bestræbelser paa. Det ærede Medlem fra Rjerteminde (N. Andersen) var ogsaa sagkyndig paa dette Omraade, og det forundrer mig, netop da det er en Mand af min egen Stand. Jeg er ogsaa bleven bestyrket i den Hensigt at tage Ordet ved den Opfordring, som fremkom fra det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 4de Valgkreds (Scholch), som undrede sig over, at disse Betragtninger kunde gjøres gjældende i dette Thing, og over, at de ikke vare blevne indbegaaede saa fylldigt, som de burde. Det er min Opfattelse, at en Gaard paa 2 Ldr. Hartkorn vil være en betydelig Indtægt for Præsteembederne. Hvorledes skulde det ellers være muligt for Bønder, der have lignende Eiendomme at svare deres Udgifter. En saadan Eiendom har vel en Værdi af 20,000 Kr., og de fleste af dem, der ere i Besiddelse af en saadan Eiendom, have store Byrder paa den foruden de ordinære Byrder. En Mand, som faaer en saadan Eiendom, faaer den ikke til Gave, han er ofte kun i Besiddelse af en Kapital paa 10,000 Kr. eller saa omtrent og maa altsaa forrente en betydelig Kapital. Jeg veed ikke, hvorvidt det ærede Medlem fra Rjertemindes Erfaring strækker

sig, men jeg tror, at jeg kan tale med, da jeg netop har en Eiendom af en saadan Størrelse, og maa forrente en meget betydelig Kapital. Den Eiendom, som jeg har, maa svare 1,000 Kr. om Aaret, før der kan blive Noget til mig selv. Det beviser altsaa, at der kan komme Noget ud af en saadan Eiendom. Jeg skal ikke gjøre mine Betragtninger lange, men kun gjøre et lille Regnestykke, som det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds maaste vilde tage lidt Hensyn til. En saadan Eiendomsbedrift kræver i Reglen en Karl og en Pige; Manden kan jo ikke selv gjøre Alt, han er forøvrigt i Reglen med selv, men han er ikke for at slide fra Morgen til Aften. En Præst er jo nødt til alligevel at have Karl og Pige, naar han har Hest og Vogn til at besordre sig omkring til sin Embedsgjæring, og denne Karl og Pige ville da samtidig kunne hjælpe til ved Aalen. Jeg skulde tage meget fejl, om der ikke, naar Præstegaardsaavl er kommet ind i Loven, netop er forudsat, at Præsten har Karl og Pige samt Heste og Vogn, og at han da kan bruge dem til Dyrkning af Jorden. Det ærede Medlem udtalte ligeledes — jeg kan ikke huske Ordene, men det var Meningen — at man ikke maatte vugge sig i den Illusion, at det var billigere at leve paa Landet end i Byen. Forudsætningen for denne Betragtning maa vel være, at Embedsmanden ikke har noget Agerbrug, men har sin Embedsindtægt uden Agerbrug. Thi har han Agerbrug, er det billigere at leve paa Landet, idet de væsentligste Naturalier jo da faaes gennem Agerbruget. Nu kunde man jo ogsaa sige, at mangen Præst ikke søger sig foranlediget til at give sig af med Agerbrug — mange Præster ere dog dygtige Landmænd — men saa kunne de jo forpagte den hele Gaard bort. Der er blevet anført derimod, at der ikke forpagtes uden større Gaarde. Men jeg veed af Erfaring, at smaa Gaarde ogsaa kunne forpagtes bort, f. Ex. til 5 Ldr. Byg pr. Lønne Land. Men hvis Præsten ikke vil have en saadan reel Kapital ud deraf, saa vilde han ganske vist kunne have al Kjørsel fri og faae en hel Del Naturaliehjælper og Deslige. Allerede paa den Maade vil det ærede Thing kunne forstaa, at en saadan Gaard vil være til en væsentlig Indtægt for Præsterne. Det er kun det, som jeg med saa Ord har villet gjøre gjældende, at jeg ikke tror, at Præsterne i det Hele ville være i Overensstemmelse med det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgkreds. Jeg tror netop, at en stor Del af dem meget gjerne vil have Embedet udtyret med denne Embedsjord. Men jeg for min Person skulde ikke have det Mindste imod, at de blev fri for denne Jord, dersom det virkelig var Noget, som Geistligheden ønskede og troede vilde være til Indtægt for dem, saa at de ligesom andre Embedsmænd maatte faae Befordringsgodtgjørelse o. s. v., efter som man nu kunde blive enig om. Det er kun disse Be-